

ORSZÁGOS EPIDEMIOLÓGIAI KÖZPONT

Beköszöntő – 2017	1
Az ECDC jelentése a műtéti sebfertőzések európai surveillance-ának 2013-2014. évi eredményeiről	2
Tájékoztatás igazoltan veszett állatokról	5
Fertőző betegségek adatai	6

Epidemiológiai Információs Hetilap

BEKÖSZÖNTŐ – 2017

„Semmilyen szél nem kedvez annak, aki nem tudja, melyik kikötőbe tart.”

(Lucius Annaeus Seneca)

Tisztelettel köszöntjük az **Epinfo** 24. évfolyamának Olvasóit!

Az új év kezdete hagyományosan kiváló alkalom arra, hogy új célokat tűzzünk ki magunk elé. Új év – Új tervek!

Célok nélkül nem lehet tervezni, e kettő pedig mindenképpen szükséges ahhoz, hogy elérjük, amit szeretnénk. Tudjuk jól, a célok eléréséhez céltudatosságra, határozottságra, gyakorlatiasságra, alaposságra és főleg kitartásra van szükség.

„Ha továbbra is azt csinálod, amit eddig, akkor arra számíthatsz, amire eddig is.”

A naptárforduló alkalmat ad arra is, hogy ki-ki végiggondolja és értékelje az elmúlt évet, felfrissítve korábbi rövid-/ közép- /hosszútávú terveit, s bár ezek nem mindig köthetők az év kezdetéhez, ha szükséges, módosítson az irányokon, tudatosabban haladjon ezen céljai felé.

Az **Epinfo** Szerkesztősége aktuális/releváns járványügyi információk hetenkénti megjelentetésével, biztosításával kívánja segíteni a hazai döntéshozók, epidemiológusok, kórházhigiénikusok, a „köz” egészségügyével foglalkozók napi munkáját, szakmai feladataik színvonalas teljesítését.

Eredményekben, sikerekben bővelkedő, boldog új évet kíván a Kedves Olvasóinak

az **Epinfo** Szerkesztősége.

NEMZETKÖZI INFORMÁCIÓ

AZ EURÓPAI BETEGSÉGMEGELŐZÉSI ÉS JÁRVÁNYÜGYI KÖZPONT JELENTÉSE A MŰTÉTI SEBFERTŐZÉSEK EURÓPAI SURVEILLANCE-ÁNAK 2013-2014. ÉVI EREDMÉNYEIRŐL

2016 őszén az Európai Betegségmegelőzési és Járványügyi Központ a honlapján megjelentette az európai sebfertőzés-surveillance 2013-2014. közötti eredményeiről szóló jelentését. Az Európai Unió tagországai mellett az Európai Gazdasági Térség további államai is részt vehetnek az egységes módszertant, definíciókat alkalmazó európai surveillance rendszerben, amely hét műtéti kategóriára gyűjt adatokat: császármetszés (CSEC), cholecystectomy (CHOL), vastagbélműtét (COLO), csípő- és térdprotézis-beültetés (HPRO és KPRO) laminectomia (LAM) és coronaria arteria bypass grafting (CABG). Az európai jelentések általában két év aggregált adatait tartalmazzák, műtéti kategóriánként bemutatva az európai és országos incidenciákat, valamint a megelőző években jelentett adatokat felhasználva a trendelemzések eredményeit is.

A jelentés 16 ország 1 955 kórházában, 2013-2014 között végzett, összesen 96 7191 beavatkozást elemez. A jelentett beavatkozások száma a csípő- és térdprotézis-beültetés ($n_1=329\,766$ és $n_2=20\,1197$), valamint a császármetszés ($n_3=199\,546$) műtéti kategóriákban volt a legmagasabb.

Összesen 18 364 műtéti sebfertőzés adatait gyűjtötték össze.

A **100 beavatkozásra jutó műtéti sebfertőzések aránya** (kumulatív incidencia) legmagasabb a vastagbélműtétek esetén volt (9,5%), amely a vártnak megfelelő, a korábbi évekhez hasonló nagyságrendű. A coronaria bypass graft beültetések esetén a kumulatív incidencia 3,0%, a császármetszések esetén 2,2%, az epehólyagműtétek esetén 1,8% volt. A legalacsonyabb sebfertőzési arányt a csípő- és térdprotézis-beültetés (1,1% és 0,6%), valamint a laminectomia (0,7%) esetén kalkulálták.

Az **incidencia-sűrűség** (a kórházi benntartózkodás alatt diagnosztizált sebfertőzések száma 1 000 posztoperatív ápolási napra vonatkoztatva) szintén a cholecystectomy esetén volt a legmagasabb (5,7 sebfertőzés/1 000 posztoperatív ápolási nap). A coronaria arteria bypass grafting és cholecystectomy beavatkozások esetén az érték 1,0 feletti (1,6 és 1,5 sebfertőzés/1 000 posztoperatív ápolási nap), míg a császármetszések (0,7), laminectomy (0,2), csípő- és térdprotézis-beültetések (0,5 és 0,2) esetén ez az érték 1,0 alatt maradt.

A sebfertőzések 38,7%-a (7 114 fertőzés) esetén rögzítettek csak **mikrobiológiai eredményeket**. A leggyakrabban jelentett mikroorganizmus a **Staphylococcus aureus** (17,0%) és az **Escherichia coli** volt (16,9%). A kórokozók megoszlása a műtéti kategóriáknak megfelelően eltérő volt, a vastagbél- és epeműtétek esetén leggyakrabban **Enterobacteriaceae** családba tartozó mikroorganizmusok, míg a többi kategória esetén Gram-pozitív coccusok okozta műtéti sebfertőzéseket jelentettek.

Az európai surveillance rendszerbe (The European Surveillance System - TESSy) 2011 és 2014 között jelentett adatok alapján a cholecystectomy esetén a **kumulatív incidencia statisztikailag szignifikánsan növekedő trendet mutat**, azonban az incidencia-sűrűség esetén ez nem volt megfigyelhető, és a növekedés a kórházi elbocsátást követően diagnosztizált fertőzésekre korlátozódott, amely alapján feltételezhető, hogy **egyes országokban az elbocsátást követő surveillance további fejlődését, fejlesztését tükrözik az európai eredmények**. A **coronaria bypass graft és térdprotézis-beültetés** esetén mind a kumulatív incidencia, mind az incidencia-sűrűség statisztikailag **szignifikánsan csökkenő trendet** mutatott, amelynek háttérében **hatékony megelőző tevékenységek** állhatnak.

Az európai sebfertőzés-surveillance eredményei kórházi és nemzeti szinten is hasznos forrást jelentenek, lehetőséget biztosítanak az összehasonlításra. Figyelembe kell azonban venni, hogy nem minden európai ország szolgáltat adatot, illetve jelentős eltérések figyelhetők meg az **egyes országok** között, amelynek elsődleges oka az **eltérő intenzitású elbocsátást követő surveillance**.

A műtéti sebfertőzés az egyik leggyakoribb, egészségügyi ellátással összefüggő fertőzés, így az európai sebfertőzés-surveillance további fejlesztésére is szükség van, hiszen a fertőzések megelőzésének egyik fő pillére a megfelelően működő surveillance. Az Európai Betegségmegelőzési és Járványügyi Központ tervei között ezért szerepel a **felújított jelentési útmutató publikálása 2017-ben**, amely hozzájárulhat a surveillance további megerősítéséhez.

Szerkesztőségi megjegyzés: *Az Európai Betegségmegelőzési és Járványügyi Központ honlapján elérhető a teljes jelentés, amely műtéti kategóriánként, országokra lebontva is tartalmazza az adatokat. Az egyes országok nemzeti jelentéseiben szereplő értékektől eltérhetnek ezen adatok, mivel a jelen európai jelentés az implantátum-beültetéssel járó beavatkozások esetén 90 napos postoperatív követési időt alkalmaz a mély és szervi/testüregi fertőzések meghatározásakor.*

A tájékoztatást adta: Dr. Prantner Ida, OEK Kórházi járványügyi osztály

Forrás:

**Annual Epidemiological Report 2016 – Surgical site infections. European Centre for Disease Prevention and Control. elérhető:
http://ecdc.europa.eu/en/healthtopics/Healthcare-associated_infections/surgical-site-infections/Pages/Annual-epidemiological-report-2016.aspx**

TÁJÉKOZTATÁS

Laboratóriumi vizsgálattal igazoltan veszett állatokról
területenként

2016. január 1 - 2016. december 31.

Terület	2016. január 1 - október 31.	november	december	Összesen
Baranya	-	-	-	-
Bács-Kiskun	-	-	-	-
Békés	-	-	-	-
Borsod-A.-Z.	1 róka	-	-	1 róka
Csongrád	-	-	-	-
Fejér	-	-	-	-
Győr-M.-S.	-	-	-	-
Hajdú-Bihar	-	-	-	-
Heves	-	-	-	-
Jász-N.-Sz.	-	-	-	-
Komárom-E.	-	-	-	-
Nógrád	-	-	-	-
Pest	-	-	-	-
Somogy	-	-	-	-
Szabolcs-Sz.-B.	-	-	-	-
Tolna	-	-	-	-
Vas	-	-	-	-
Veszprém	-	-	-	-
Zala	-	-	-	-
Budapest	-	-	-	-
Összesen	1	-	-	1

A tájékoztatást adta: OEK Járványügyi osztály

Forrás: Nemzeti Élelmiszerlánc-biztonsági Hivatal
Állategészségügyi Diagnosztikai Igazgatósága, Budapest

HAZAI JÁRVÁNYÜGYI HELYZET ÁLTALÁNOS JELLEMZÉSE

Az Országos Szakmai Információs Rendszer Járványügyi Szakrendszerének Fertőzőbeteg-jelentő alrendszerét kiszolgáló **statisztikai** funkcionalitásnak az **évváltáskor észlelt hibája** miatt a heti jelentés alapját képező **táblázatok** nem a programozott eljárásrend alapján készültek el, így azok **nem kerülnek publikálásra**.

Az adatbázis célzott lekérdezése révén kapott adatok szerint, a **2017. január 2-8.** közötti időszakban bejelentett fertőző megbetegedések alapján az ország járványügyi helyzete az alábbiakban foglalható össze:

Az **enterális bakteriális fertőző betegségek** közül a **campylobacteriosis** megbetegedések száma 15%-kal kevesebb volt az előző év azonos hetében regisztrálnál, ugyanakkor a kétszeresét tette ki a 2011-2015. évi középértéknek. Az esetek közel harmada korábbi megbetegedések utólagos bejelentését követően, ezen a héten került a nyilvántartásba. A **salmonellosisok** száma harmadával volt több az előző év első hetében jelentettnél, és a kétszerese volt az ötéves mediánnak. A megbetegedések több mint harmada utólag rögzített eset volt.

Az év első hetében kissé kevesebb **rotavírus-gastroenteritist** jelentettek, mint az előző év első hetében, az esetek felét Bács-Kiskun, Hajdú-Bihar és Fejér megyében regisztrálták.

Négy új közösségi gastroenteritis-járványról érkezett jelentés. Egy általános iskolában zajló járvány kivételével valamennyi, idősök közösségét érintő esemény tömeges méretű volt. Egy idősothonban kialakult járvány kivizsgálása során már igazolták a **calicivírus** szerepét, a többi esetben a járványügyi adatok a megbetegedések háttérében ugyancsak calicivírust valószínűsítenek, a laboratóriumi vizsgálatok azonban még nem zárultak le. A kivizsgálások alapján a kórokozó minden járványban vélhetőleg kontakt úton terjedt.

Terület megnevezése (megye)	Közösség	Járvány kezdete	Expo-náltak	Betegek	Kórházi ápoltak	Etiológia
			száma			
Győr-M.-S.	idősothon	2016.12.24.	135	34	0	calicivírus
Vas	idősothon	2016.12.28.	220	41	1	folyamatban
Vas	idősothon	2016.12.31.	375	84	0	folyamatban
Budapest	ált. iskola	2017.01.06.	674	19	0	folyamatban

Az **akut vírushepatitis** megbetegedések száma a héten **28**-ra emelkedett, szemben az előző, négy munkanapos héten jelentett 19 esettel. Közülük **22 esetet hepatitis A vírus** okozott, négy A vírushepatitis egy Nógrád megyei általános iskolából november 17-én kiindult területi járványhoz kapcsolható. Ebben a járványban megbetegedettek száma ezzel 11-re emelkedett. További két fertőző májgyulladás háttérében **hepatitis E** vírus, egy esetben **hepatitis C** vírus volt igazolható, míg három eset etiológiája még nem ismert.

A **légúti fertőző betegségek** közül - hasonlóan az előző év végén tapasztaltnak - a **scarlatina** megbetegedések száma több mint kétszerese volt az előző év azonos hetében regisztráltak, és a négy és félszeresét tette ki az ötéves középértéknek. A **varicella** megbetegedések száma alatta maradt az előző év első hetében nyilvántartásba került esetszámnak, ugyanakkor több mint kétszeresen meghaladta a medián értékét. **Védőoltással megelőzhető fertőző betegség** gyanújáról a héten nem érkezett jelentés.

Az **idegrendszeri fertőző betegségek** közül **öt meningitis purulenta** került a nyilvántartásba. Három megbetegedés háttérében **Neisseria meningitidis** igazolt a laboratórium, **kettő** közülük **B**, **egy** pedig **W135 szerocsoportúnak** bizonyult. Egy megbetegedésért **Streptococcus pneumoniae** volt a felelős, további két eset etiológiája még tisztázatlan. **Három meningitis serosa** megbetegedést regisztráltak, közülük egyet **enterovírus** okozott.

Az Országos Epidemiológiai Központ (OEK) kiadványa.

A kiadványban szereplő közlemények szakmai egyeztetést követően jelennek meg, ennek megfelelően az országos jellegű összeállítások, illetve a szerkesztőségi megjegyzésben foglaltak az Országos Epidemiológiai Központ és az országos tisztifőorvos szakmai véleményét és javasolt gyakorlatát tartalmazzák.

A kiadványt Intézetünk a **Centers for Disease Control and Prevention**-nal együttműködve, a Magyar-Amerikai Közös Alapnál elnyert pályázat révén indíthatta el 1994-ben.

Az **Epinfo** minden héten pénteken kerül postázásra és az Internetre.

Internet cím: www.oek.hu; www.epidemiologia.hu; www.jarvany.hu;

www.antsz.hu/oek

az **ÁNTSZ** dolgozóinak belső hálózatról: <http://oek>

Elektronikus Epinfo-hírlevélre történő feliratkozás: epiujsg@oek.antsz.hu

A kiadvánnyal kapcsolatos észrevételekkel, közlési szándékkal szíveskedjék az **Epinfo** főszerkesztőjéhez fordulni:

Postai cím: 1966 Budapest, Pf. 64.

Telefon: 476-1153, 476-1194

Telefax: 476-1223

E-mail: epiujsg@oek.antsz.hu

A heti kiadványban szereplő anyagok szabadon másolhatók és felhasználhatók, azonban a kiadvány forrásként való használatánál hivatkozni kell az alábbi módon: Országos Epidemiológiai Központ. A közlemény címe. Epinfo a megjelenés éve; a kiadvány száma:oldalszám. (Pl.: Országos Epidemiológiai Központ. 10 éves az Epinfo. Epinfo 2003; 1:1-2.)

Országos tisztifőorvos:

Dr. Szentés Tamás

Epinfo szerkesztősége

Alapító főszerkesztő: Dr. Straub Ilona

Főszerkesztő: Dr. Melles Márta

Főszerkesztő helyettes: Dr. Csohán Ágnes

Olvasószerkesztő: Dr. Krisztalovics Katalin

Szerkesztő: Dr. Kurcz Andrea

Technikai szerkesztő:

Báder Mariann

ÁNTSZ OTH Nyomda

Nyomdavezető: Novák Anikó

ISSN 2061-0947 (Nyomtatott)

ISSN 2061-0955 (Online)